

Ponovni uspjesi naših četa na talijanskoj fronti

Zarobljeno 5600 sa 78 časnika. Zaplijenjeno 3 topa, 11 strojnih pušaka i 126 konja.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 4. lipnja (D. u.) Službeno se javlja:

R u s k o b o j i š t e .

Neprijatelj je postavio jutros rano svoje tonutinu na djelu protiv čitave sjeveroistočne fronte. Ruska je topovska djelatnost porasla do osobite žestine na Dnjestrju, na donjoj Stripi, na sjeverozapadu od Tarnopolja i u Voljinji. Njene generali puškovnici nadvojvode Josipa Ferdinandala nalazi kod Olike na razmaku fronte od 25 kilometara pod ruskom bunbarskom vatrom. Ruski napad s plinom na Dnjestr je prošao bez štete za nas. Svuda se opazaju znakovi, da će neposredno doći do pješačkih navalova.

T a l i j a n s k o b o j i š t e .

Talijani se opiru tvrdom korom s velikim silama na glavnoj prevlaci na jugu od doline Posina i pred našom frontom Monte Cengio-Asiago. Počeli su se razvijati na tom prostoru ljudi bojevi. Naše se čete dokopavaju bliži k neprijateljskim položajima. Na istoku smo od Monte Cengia osvojili znatno područje; mjesto Cesuna nalazi se već u našoj fronti. Gdje god je neprijatelj stupio u protunatalju bio je suzbijen. Jučerašnji nam je dan donio 5600 zarobljenika sa 78 časnika i 3 topa, 11 strojnih pušaka, 126 konja kao plijen.

J u g o i s t o c n o b o j i š t e .

Naša je topovska vatra rastjerila talijansku odijeljenja na donjoj Vojusi.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 4. lipnja (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Z a p a d n o b o j i š t e .

Protiv položaja, što smo ili osvojili na jugu, upravili su Englezi više napadači, koji su bili posve suzbijeni. Topovski su bojevi na sjeveru od Arrossa i u okolicu Alberta potrajali i juče. Bila su suzbijena engleska izvidnička odijeljenja. Više je neprijateljskih ljudi na jugoistoku od Neuville-St. Vaasta ostalo bez uspjeha. Na ljevoj je obali Moze bio lakho suzbijen slabasti neprijateljski napad zapadno od vrha 304. Zaplijenili smo strojnu pušku. Na istočnoj obali ljudi su se bojevi između šume Caillette i Damloopu i dalje razvijali nama u prilog. Juče smo zarobili preko 500 Francuzaca, među njima 3 časnika, te smo zaplijenili 4 strojne puške. Mnoge su neprijateljske protunavale na zapadu od Markircha ostale bez najmanjeg uspjeha.

I s t oč n o i b a l k a n s k o b o j i š t e .

Ništa znatna.

Vrhovno vojno vodstvo.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 4. lipnja (D. u.) Glavni stan javlja:

I r a č k o b o j i š t e .

Ništa znatna.

K a u k a s k o b o j i š t e .

Na centru bila su suzbijena prema istoku neprijateljska odijeljenja, koja su bila razmještena po selima na jugoistoku od mesta Baškoi i po dolini El-Malidera. Neprijatelj, koji se je još držao na sjeveroistoku od Mamahatumu na Majram planini, bio je po žestokoj borbi potisnut. Naiglavije su visoko spomenute planine pale u naš posjed.

E g i p t a s k a fronta.

U borbi, koja se je odigrala kod Katie između neprijateljskih konjanika, koje se procijenjuje na jedan put, i rojeva našeg konjanstva, bio je neprijatelj protjeran prama zapadu u potpunom neretu.

BRZOJAVI.

Rat.

Bugari u Grčkoj.

Amsterdam, 4. (D. u.) Jedan ovđešnji list donosi da Timesu vijest iz Solunu, da su Bugari zapošljili tvrdju Pleia Petra, te da se Bugari i Grci nalaze zajednički u mjestu Demir-

hissar. Tamo je namještenu bugarsku satniju. Grčka posada nije još opozvana.

Bojna spremnost Belgije.

Rotterdam, 2. „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ javlja iz Havre dne 1. t. m.: Belgija je vlasta odlučila, da uvrsti u vojsku ili zaposli kod obrti, što rade za narodnu obranu, one Belgijane od 18 do 40 godina, koji borave u imenstvu dotično u nezaposlenim pokrajnjima te su sposobni za vojnici službu.

Francuski glas o novoj ofenzivi.

Berlin, 3. General Cherfils piše u „Echo de Paris“: „Zar moramo, da na mletačkoj granici opet gledamo vojne operacije? Australski generali štab tako žestoko provadju svoju ofenzivu, da skoro nedjeljivo prodire. Italija ima još dobrost broj vojnika. Osim jednoga zboru kod Valone, može da postavi još i 1 pol milijuna momaka protiv Austrije, koja raspolaže samo sa četvrt milijuna ljudi. Za Italiju je to težak pohod, ali zato ne smiju Talijani zdvajati, jer ako sada mnogo podnose, to oni potpomazuju konačni cilj rata i veliku zajedničku stvar, pošto doprinose k oslobodjenju Galicije i Srbije vežući na sebe austrijske čete, čime oni razbremenuju i zapadno bojište.

Turci se nadaju ponovnom zaspodjeduću Erzerumu.

Rotterdam, 3. „Times“ javlja iz Bureškata: Izgleda, kao da se Turci uslijed predstojećeg uzmaka ruskih četa sa kaukaskih fronta, nadaju, da će opet zauzeti Erzerum.

Bitka pred danskom obalom.

Berlin, 4. (D. u.) Službeno, 31. svibnja unistila naša podmornica pred mjestom Hubert veliki moderni engleski razarač. Po iskazima mornara potopljenog engleskog razarača „Tipperary“ porodi se i požar u bici kod Skager-Raka na oklopjenog engleskog krstarca „Yerusalem“, uslijed pucanja naših bojnih potomarskih slija, koji je potpuno uništilo.

(Ujutru 12.00.)

London, 4. (D. u.) Službeno. Spasila su se 4 kadeta s ratnog broda „Queen Mary“. Svi su ostali časnici izgubili.

Od broda „Invincible“ se je spasio zapovjednik i jedan poručnik; svi su se ostali izgubili. Svi su se časnici brodova „Defeatible“, „Defense“ i „Black-Prince“ izgubili, dok su se svi oni sa „Warrioru“ spasili.

Hoek van Holland, 4. (D. u.) Ovdje je stigao remorker „Thames“ sa 8 momaca i 1 mrtvim sa krstarice „Frauenlob“. O posadu krstarice, koja je brojila 350 ljudi, nije ništa poznato.

Isto se tako ništa ne zna o krstarima „Wiesbaden“ i „Stuttgart“.

Englesko brodovlje brojilo, cijen se, 60 brodova.

(Opaska Wolffovog ureda: „Stuttgart“ se je vratio po službenom izvještaju u domaću luku).

London, 4. (D. u.) Reuter javlja da: Danski je parobrod „Vidar“ iskršao šestorici preživjelih sa ratnog broda „Shark“, koji je jedan od trojice razarača za koje se nije znalo.

A arhus, 4. (D. u.) Tri se njemačka mornara, koje je onamo dovezao švedski parobrod „Para“, nalaze na istom brodu pod policijskim nazorom. Vrhovno im je zapovjedništvo podjeljeno dopuštenje da budu odaslani u domovinu na trošak njemačkog konzulata.

Haga, 4. (D. u.) Mornarči ured saopćuju službeno, da nije još ništa odlučeno o njemačkim brodolomcima ni o engleskom mornaričnom lječniku, koji su bili dopremljeni sa „Frauenlobu“ u Ymuden na parnjači „Berta“.

Izvještaj engleskog admiraliteta o pomorskoj bici.

London, 3. (D. u.) Admiralitet javlja: Dne je 31. svibnja popodne došlo kod Jihanske obale po pomorske bitke. Englesko se je brodovlje, koje se je u boju upisalo, sastojalo od brodovlja linijskih krstarša, od nekoliko krstarica i lahlkih krstarša, koje su podupirala 4 brza linijska broda.

Uništavajte muhe da se ne umnožavaju.

Lijepenke za uništavanje muha dobivaju se kod Jos. Krmpotić u Puli.

Ti su brodovi imali teške gubitke. Naoblaćeno je vrijeme ugadjalo njemačkoj bojnoj mornarici, koja se je uklonila dužboj boja s glavnim našim pomorskim silama. Čim su se te pojavile na površu, okrenuo je neprijatelj prama lukama, a da nije mogao izbjegnuti teškim gubelicima sa strane naših linijskih brodova. Naši su linjski krstarci „Queen Mary“, „Invincible“ i „Invincibil“, kao što i krstarci „Defence“ i „Black-Prince“ potonuli. Sa „Warrioru“, koji je postao nesposoban za bitku, morala se je momčad iskršiti, nakon što je bio brod odtegnut. Dalje se još javlja, da su izgubljeni razarači „Tipperary“, „Turbulent“, „Fortune“, „Sparhawk“ i „Ardent“. O 6 ostalih nisu još stigli nikakove vesti. Niye bio potopljen nijedan engleski linijski brod. Djeli se nijedan linijski krstarac. Neprijateljski su gubici teški: uništen im je najmanje jedan linijski krstarac, a drugi je bio teško oštećen. Javlja se, da su naši razarači potopili po noći linijski brod. Djeli se su luke krstarice, koje su postale za bitu nesposobne, po svu priliku potonute. Ne da se točno označi broj razarača, kojima je neprijatelj za bitke raspolagao, ali je morao da bude bez dovršje visok.

Daljni izvještaj engleskog admiraliteta.

London, 2. Admiralitet javlja: Mi smo ukupno izgubili 8 razarača. Jedna neprijateljska ratna ladja razreda „Kaiser“ potekla je u zrak za nekog napadaju engleskih razarača. Čini se, da je potonula još jedna velika bojna ladja razreda „Kaiser“. Od triju bojnih krstarša, od kojih bi jedan imao biti „Derflinger“, a jedan „Lützow“ potekao je jedan zrak. Ustanovilo se je, da je drugi jedan, kojega je naše bojno brodovlje povuklo u bio, bio učinjen nesposobnim za bitu te stao. Treći bijaše, kako se je opazio, ozbiljno oštećen.

Potonuo je jedan njemački laki krstar i šest njemačkih razarača. Kako se opazio, bila su u najmanje dva druga luka njemačka krstarša učinjena za bitu nesposobna. Opazili smo, kako smo ponovo pogodili tri njemačke bojne ladje. Končano bijaše probušena jedna njemačka podmornica, koja je potonula.

Glasovi engleske štampe. Wolffov ured.

London, 4. (D. u.) „Times“ piše: Čini se, da je neprijatelj zato teški udarac engleskoj mornarici, prije nego li su mogli sudjelovati u bici veliki engleski linijski brodovi.

„Daily Mail“ veli: Koliko god bilo gorko priznjanje bez svakog okolišanja, moramo ipak priznati, da smo kod Jihalda pretrpljeni poraz.

Vjerojatno rasjašnjenje nesreće je ovo, da su naši glavni neprijateljski sredstva uništavljana mornaricom i mine. Ovo se tumačimo potvrđuje njemačkom tvrdnjom, da je „Marlborough“ bio torpedovan. List zahtjeva da se povrati na admiralitet Fischer.

„Daily Chronicle“ veli: Moramo po sili da kritikujemo vodstvo mornarice, što je postalo daleko u neprijateljske vode slabije bojne sile, koje je jači neprijatelj porazio.

„Wolffov ured“ primjećuje na to: Navedeni glasovi engleske štampe nastoje da engleski parobrodi, da su mrtvi na krstarici „Frauenlob“. O posadu krstarice, koja je brojila 350 ljudi, nije ništa poznato.

Danski je parobrod „Vidar“ iskršao šestorici preživjelih sa ratnog broda „Shark“, koji je jedan od trojice razarača za koje se nije znalo.

Aarhus, 4. (D. u.) Tri se njemačka mornara, koje je onamo dovezao švedski parobrod „Para“, nalaze na istom brodu pod policijskim nazorom. Vrhovno im je zapovjedništvo podjeljeno dopuštenje da budu odaslani u domovinu na trošak njemačkog konzulata.

Haga, 4. (D. u.) Mornarči ured saopćuju službeno, da nije još ništa odlučeno o njemačkim brodolomcima ni o engleskom mornaričnom lječniku, koji su bili dopremljeni sa „Frauenlobu“ u Ymuden na parnjači „Berta“.

Izvještaj engleskog admiraliteta o pomorskoj bici.

London, 3. (D. u.) Admiralitet javlja: Dne je 31. svibnja popodne došlo kod Jihanske obale po pomorske bitke. Englesko se je brodovlje, koje se je u boju upisalo, sastojalo od brodovlja linijskih krstarša, od nekoliko krstarica i lahlkih krstarša, koje su podupirala 4 brza linijska broda.

mornarica izvoštih snažnim udarcem protiv nadmoćnih engleskih bojnih slija, da izvole primiti moje radostne, najsrdačnije čestitke, kao što i izraz mojeg divljenja.

Njemački je kancelar odvratio ovom brzjavkom: Zahvaljujem od srca na dobrotivom čestitanju prigodom najnovijeg slavnog uspjeha njemačke mornarice, koji napunjuje ponosom i radošću čitavi njemački narod. Da Bog nadari daljnje pobjedama branitelje naših savezničkih država na moru i na kraju.

Izmjena brzjavka između njemačke zastupničke kuće i cara Vilima.

Berlin, 4. (D. u.) U zastupničkoj je kući saopćio njezin predsjednik, da je poručio caru čestitku kuće prigodom slijedeće pobjede na moru da je primio od cara slijedeći brzjavni odgovor: „Zahvaljujem najsrdačnije na prigodom čestitanju, što ste izrekli uime zastupničke kuće prigodom pomorske pobjede kod Skager-Raka. Zadnjom s Vama čutim se ponosom na moćnoj našoj mornarici, koja je pokazala u ljutoj borbi, kako je ona dorasla i neprijatelju, koji je od nje veći“.

Njemačka.

Reichstag prihvatio nove poreze u drugom čitanju.

Berlin, 4. (D. u.) Reichstag je prihvatio u drugom čitanju predloženo mu poreze.

Amerika.

Amerika popunjuje svoju mornaricu.

Washington, 3. (D. u.) Reuter. Zastupnička je kuća prihvatala zakonsku osnovu, kojom se je predlagala izgradnja od 50 linijskih krstarša, 5 izvidničkih brodova, 10 razarača, 50 podmornica i 130 ljetala.

Razni brzjavci.

Portland, 4. (D. u.) Car je Vilm stigao u Neue Palis.

Sofija, 3. Nekadašnji ruski poslanik u Nišu, knez Trubeckoj, je otpuštan u Francusku, da uruči predsjedniku Pojcaru i vrhovnom zapovjedniku Joffre carevo ručno pismo.

Zagreb, 3. Hrvatski sabor. Službeni list objedinjujući kraljevo ručno pismo, kojim se načrta redjedovanje, neka zemaljski sabor kraljevinu Hrvatsku, Slavoniju i Dalmaciju opeta nastavi svoje zasjedanje 14. lipnja 1916.

London, 3. (D. u.) Bio je potopljen neautorizani engleski parobrod „Baron Verno“.

London, 4. (D. u.) Reuterov ured javlja: Bili su potopljeni parobrodi „Elmger“ i „Golconda“ (3018 i 5874 t).

Neprijateljski ratni izvještaji.

Francuska.

Paris, 2. Službeni izvještaj od 1. lipnja u 3 sata popodne.

Na ljevoj se je obali Moze nastavljala djelatnost topništva sa velikom ležinom. U području Motte-Honne poduzeće Nijemci juče na večer u 8 sati protiv francuskih poljoraža na jugoistočnom planinskom navlakom, kada smo posve suzbili. Na desnom brijezu Moze topništvo tropski je bio postao na obim stranama tvrdjave Douaumont venadré zastok. Na ostaloj je fronti noć mimo prošla. Francusko je jato ljetala bacilo noću 20 granata na kolodvore Thionville, Audin le Roman i 50 granata na opskrbovene središte Azannes.

Pariz, 3. Službeni izvještaj od 2. lipnja u 3 sata popodne:

Na desnom brijezu se obali Moze nastavljala djelatnost topništva na cijeloj fronti. Istraga je potvrdila da je bitka bila tobože dovršena prije nego su mogli stupiti u borbu veliki engleski linijski brodovi. Mi upišujemo proti tom izvješću na službenu izvještje njemačkog admiraliteta, koji kaže, da su se naše bojne sile visokog mornarstva našle u borbi protiv cijelokupne moderne engleske mornarice.

Poraz u dan slave.

Rotterdam, 3. Pražnoveće engleske krstarice je u neugodno dijurnilo, što se je pomorska bitka vršila baš u dan slave engleskog brodovlja, u takozvanom glorijscu (1. lipnja), kada je dana pre 122 godine englesko brodovlje uništilo uništio francusku flotu.

Vjest o velikom pomorskom bici raznijela je bitka na Londonu u petak već poslovna izdanja listova. Općenito se je duboko žalilo teške gubitke, koje je izimno admiralitet otvorio pribitna, ali listovi izjavljaju, da nijesu Englezbi bili na boljem, jer su bili prisiljeni, da se bore u neoprednoj blizini neprijateljske obale.

Jučer je francusko jato ljetalo zametnulo bitku sa skupinom njemačkih ljetala, koja se je vravala sa napadom na Bar le Duc, te je prislilo drugu neku skupinu, da je promišlja svoje mjesto. Jedno je neprijateljsko ljetalo pao kod Etainia. Od dviju ljetala sa dvostrukim motorom napadnuti „foker“ spustio se kod Boutonville.

11 sati u noći. Na lijevom brijegu Moze velika djelatnost običaranih artillerija u odsjeku visine 304, među Morte-Homme i Mozom. Na desnom brijegu Moze poduzeće Nijemci jaku, cijeli dan tražajući ofenzivu protiv naših polazja među rihnjakom Vaux i selom Damloop. U toj su okolici slijedili jedan da drugim naprestrani, u stisnutim vrstama poduzeti napadaju. Sjajni otpor naših četa nadjačao je neprijatelju nastojanja. Zapadno utevredilo Vaux odgovorili smo na svaki njemački napad protinavalom, te smo zaprijetili svake neprijateljske napredovanje pred utvrdom Vaux, koju su Nijemci pod svaku cijenu htjeli da zauzmu. Bitka je došla do nečuvne žestine. Jurišajuće kolone borbice pokušene od naših topova i strojnica, puščaka te su pretrpele strasni gubitaka. Neprijateljske čete su ihle da pojavljuju boreće se batujanje, došle su pod vatru naših teških baterija, te su u neretu pogjele natrag sve do Dieppe. U odsjeku Damloop na podnožju visina Moze uspijelo je neprijatelju da prodre u selo, čiji je već došao u našen posjedu. Na cijelom desnom brijegu traje dalje žestoka topovska bitka.

Zrakoplovstvo u prošlosti.

Dandanas nema skoro nikoga, koji ne bi poznavao barem po opisu, kad bi ga spazio gdje poput goleme ptice plavi zračnim visinama. Kad toga tako nitko ne pominja, da je zrakoplovstvo bilo još do nedavna u povijesima te da se je tek tijekom rata pravo razvilo.

Da je težina za letenjem, koju je samo prije, postojala kod čovjeka već i u najdavnijim vremenima, dokozan su nam i stare priče. Iste nam podaju pogledom na razvitak zrakoplovstva mnogo zanimivo.

Tako jedna staronjemačka priča spominje kako letećeg umjetnika nekog kovača Wielanda, kom je Njemački knez Dioding suočio sa pete probosti, samo da mu ne uteči. Wieland je tako stoga dođe donijeti od svog brata Egila ptičje perje, iz kog si onda zatvorio pernatno odijelo, poput velike ptice. Da vidi da je stogod vrijed, naredi Wieland pticu, da tu pernatu košulju navuče te pokusa njome da poleti, ponoviti ga ujedno da se ima izognuti protiv vjetra i spusiti prije vjetra. Zgol i istu poleti uduhom poput majlakše ptice, ali kod spuštanja udari tako negzodno o zemlju, da se je smijestio onescijestivo.

Kad ga je nate Wieland zapitao: „No kaži mi brate Egili, da li ti stara stogod vrijed“²² odvrti mu govor. „Kad bi samo bila tako dobra za spuštanje, kad što su za letenje, to ih nebidi nikad više opet video, jer bih ja sada bio već u dragoj zemlji“. Wieland nato pomoću bratovom sopravi i navuče pernatu košulju te uzleti na prvu kuću. Ostale dobitku brati: „Ja sam te krov nio, kad sam ti kazao da se spusniš prije vjetra, jer se niješem pouzdanju, da ćeš mi krilatu odijelo opet vratiti, ako doznaš, kako se njimo dobro leti. Moras najme da znades, da se sve ptice prema vjetru dižu i sa vjetrom spuštaju“. To rekavši — kaže priča — odleti u svoju domuju.

Oko godine 1500 u Nuernbergu neki Vorsinger u istini se spusao sa umjetnim krilima sa zračne visine, dok si nije slomio oblike ruke i noge, a 50 godina kasnije bavio se u istom mjestu mekanik Hautsch gradjenjem letećeg stroja.

Koncem 18. vijeka se je pako u većini evropskih država marljivo radilo na izumu leteće sprave. Tako se je 1879. u Heidelbergu jedan poduzetnik sa Schlossberga strogmoglao. Godine 1811. kušao je u Ulmu neki krojač Šalla Berlinger da u pristupnosti mnoštva gledala poleti sa jednom bedema sa jednim vlastitim letećim strojem. On je dugi krozman i tekar kad je općinstvo počelo bučiti, oduvaj se na odlet. Nesećom slomi su se jedno krilo te padne pod njim u rijeku Dunav. Usprkos tog nesuspješnog stakla za letelico iz jednog odogrogo pričvršćenog velikog dvokrilatnog zračnog vjaka, tako da se njegovim brizm kretanjem mogao doskora pokušati, dok mu je u narodu ostala pjesma rugalica:

„Jedan ulmski krojač letjeti je kušo,

Al ga dijato zato u Dunav odnesuo.“

Doskora se ipak uvjedio, da sama ljudska sila ne dostaje, da brzo i trajno miće krilima takvog stroja, pak se stoga počelo u svim zemljama opet zanimati za letelicu na vijaku, što ga je oko 1500. izumio slavni umjetnik Leonardo da Vinci. Taj stroj se sastojao iz jednog odogrogo pričvršćenog velikog dvokrilatnog zračnog vjaka, tako da se njegovim brizm kretanjem mogao doskora etiati stroj dignuti u vis.

Gradnji takovih strojeva otvorio je novu budućnost tekar 1859. francuski inženjer Lenor, izumio plinski motor. Prvi plinski motor u Nijemackoj bi sagradjen god. 1867. u Kolnu od nekog Otto i od drugih dalje usavršavan.

Koncem 19. vijeka počeo se u Beču neki inženjer Kress baviti gradnjom zmajevog leteteg motora, poput dječjeg zmaja, koji bi se imao dignuti i da leti kreati potomcu brzog okretanja jednog ili više zračnih vijaka. U Berlinu je takvo zmajevno letalo, koje bi imao tjerati malu parni stroj, izumio neki savjetnik Hofmann, ali ni jedan ni drugi nijesu postigli znatnog uspjeha. To isto se desilo i nekom rudarskom činovniku Dragutinu Buttendorfu u Friedrichshafenu i berlinskom inžinjeru Otto Lilienthalu, koji su se bili dali na proučavanje ptičjeg ljeta.

Buttendorf je tim proučavanjem došao ipak do vrlo dragocjenih opažanja za ljetjačke tehničare. On je najmje 1883. izjavio, da nosnost i brzina ptice proizlazi iz elastične sile neprestot kritlog gradiva. Spusti li se ptica razsirem repom a da ne maže krilima, to se napne elastično perje samim pritiskom udžubnih valova. Elastična sila perja se opet protivi neprestot i time od-

rijava o sebe zračne slojeve. Toj činjenici je prispisati, da ptica lebdi u zraku; stoga i velika ptica riječko kada da udara krilima, već lebdi mirno i na dugakovac putu u ravnoj crti.

Lilienthal izgradio si tako jedan dvoplavoleti stroj na kojem se raspinat krimbom, kojim se onda kada se zamjera htio prema vjetru bez ikakvog vlastitog kretanja. Kod toga pokusava je jednom teško nastradao, no nakon skorog opovravljenja te svoje pokusaje dalje nastavio, došao do žudnjeg cilja. No već god. 1896. strogmoglao se sa svojim letelicom strojem kod Potsdamu te si skršio vrat. To je bila prva žrtva letelice tehnike. Njegovu zamisao preuzeo je Wright u Americi, koja su doskora izgradila zapravo prvi uporabivi dvoplavoleti letelci stroj sa dva zračna vjaka na motor.

Od tog doba je zrakoplovstvo silno napredovalo. Skoro danonice se poštivalo natjecanje novih uspjeha, dok nije doseglo kao najnovije ratno oružje, do one visine, na kojoj se dan danas nalazi.

Domaće Vijesti.

Objava. Od sada unaprijed dozvoljen je pismovni promet između Austrije i cijelokupnog državnog predsjednika general varšavskog gubernije i to pod već poznatim uvjetima.

Objava. Radi prometnih potrešaka dozvoljeno je šiljati za Grčku do daljnje naredbe jedino pisma, dopisnice i novine političkog sadržaja.

Razne Vijesti.

Plovilida preko panamskog kanala. Japansko parobrodarsko društvo Nippon-Jusen-Kaija zaključio je uvesti počevsi od 14. srpnja t. g. stalni saobraćaj medju Yokohamom i New-Yorkom preko panamskog kanala.

Prijedlog poljskog zastupnika u njemačkom parlamentu. Prigodom raspovjeđa o društvinama u njemačkom parlamentu, predložio je zastupnik Poljaka, da se uvesti počevsi od 14. srpnja t. g. stalni saobraćaj medju Yokohamom i New-Yorkom preko panamskog kanala.

Povlačenje iz Carigrada javljaju, da je vlada stivila u cirkulaciju 150.000 turskih fnti. Sad se opet kuje velika množina sitnog novca, do 500.000 turskih fnti. Novac se kuje iz smjese od tri četvrtine bakra i jedne četvrtine nikla. Osim toga staviti će vlada za nekoliko nedjela u cirkulaciju papirnate note po 10 i 5 piastera. Poje se prave u Nijemackoj.

Grčka i Bugarska. Nekoji pariski listovi uvjezavaju, da je medju vladama u Ateni i Sofiji južno zadržati ugovor o prepričanju nekajih grčkih uporista Bugarskoj.

Dest sinova i dva umuka na bojištu. Posjednica Marija Mirtler u Waldsbergu, kotara Feldbach, imade na bojištu sedam sinova, tri zeta i dva umuka, od kojih su dvojica bila odlikovana s kolajima za hrabrost. Na 14. pr. mј. došao je kotarski poglavar pre višenjam logalu na Mariju Mirtler, pa joj je predao plaketu bogordice od srebra na plavoj kadilji s imenom vladarevim i god. 1916. te dar od 500 kruna.

Talijanski topovi. Iz Bazela javljaju, da je do sada u rukama naše vojske jedna šestina sveukupnog talijanskog topništva, ne ubrojivamo amu strojne puške (preko stotine) i ostali ratni materijal.

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročadi pod najvišim pokroviteljstvom Njegovog ces. i kralj. APOSTOLSKOG VELIČANSTVA.

RATNO OSIGURANJE!

Oglas i razjašnjenje!

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročadi članove oborunane sile cijeli ovijem potrebu, da upozori sve krovne i stojeće pucanstva na izvanrednu shodnost i na gospodarstveno značenje ratnog osiguranja, žuće preporučujemo da se takovo osiguranje sklopi.

Eatinim osiguranjem osigurava se život vojnika, skupa s ratnom pogibjaju za jednu godinu. Ovo osiguranje života vrijedi dakle u potpunom opsegu i lada uko osigurale umre u ratu ili uko uslijed rana, zadobivenih u ratu, ili uslijed bolesti, koje su ga spajale u ratu. Posto je treba lječnicki preglede, mogu svjedačiti ili prijatelji koji kuće osigurati vojnika naletajući se u ratu.

Godinu dana poslije ratnog osiguranja može se — po želji — ratno osiguranje promijeniti u redovito osiguranje na život; kod toga uračuna se isplaćena premija ratnog osiguranja s polovicom u redovite osiguravajuće premije, razdjeljene na cijelu dobu osiguranja života.

Izvanredna shodnost i veliki gospodarstveni značaj takvog ratnog osiguranja jesu očiti.

Bil je malo njih ostalo kod kuće, kojih osobne i gospodarstvene prijelike nisu će biti znatno promijenile ili ne bi bili ugrozene, ako vojnik zatreće smrти na časnom bojnom polju ili ako umre na posudjivanju rana ili bolesti.

Niti država niti djelo dobrotvornosti ne mogu u tom slučaju pružiti dostatne pomoći, ako obitelj izgubi, roditelj svoj oslon.

Ovaj teksi čas prouženje u obiteljskom životu, nove uređele za opskrbe zone, djece i roditeljima mogu se ipak lakše podnijeti, ako je život poljoprivreda sa njegovim stacioniranjem i gospodarstvenim prilikama. Vrijednost osiguravanja života pojavlja se pak osobito kod ratnog osiguranja, koje se može još u zadnji čas sklopliti.

Svetom od više tisuća ili takoder samo sto kruna, može se tako kojekavku gospodarstvenu ranu zuci, uzdržati stara sposobnosti zarade ili ostvariti nove, osigurati odjedno omogućiti malu ratnu ili poravnanu dugovu, koji doduše nebi ratni muza u potpunoj životnoj snagi, ali koji bi možda teško zadesli zaostale. Poznato je pak, kako značenje imade osiguravajuće poljoprive za kredit.

Primerjim ratnim osiguranjem moći će se dakle, u koliko je moguće, osigurati budućnost zaostalih. **Scre ratnika na bojištu olakšati će se, a njegovim dragima kod kuće, koji željno čekaju njegov povratak, odzeti će se teška skrbi.**

K. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročadi čuti dakle potrebu, posjedovati sklapanje takvih ratnih osiguranja te izjavljuje, da je — a sporazuma sa c. kr. priv. državstvom za osiguranje života Austrijskih vojnika u Beču, koje je jedino među Austriji i u Austriji postojajućim državstvima sklapa i ratna osiguranja za časnike i vojnike, naletajući se već u ratu — spravna pravila za sklapanja takvih ratnih osiguranja. Za osigurane stranke postupi se osobe pogodnosti, posebice snižene premije.

Osiguranje vrijedi za slučaj smrti u roku od jedne godine, izuzev sameobušivo.

prijedlog, kojim se ukida paragraf o poljskom jeziku i spomenuo kancelara, koji je izjavio, da Nijemacka ne će dati iz svojih ruku osvojene Poljske, već da će urediti onako, kako su uređeni svi drugi krajevi, koje je Nijemacka dosad imala.

Razgovor o mru u Engleskoj. Čini se, da je u Engleskoj povećano broj ukratkih korjena misao o prevozima za mir. Ugledni londonski finansijski list „Economist“ javlja: Mogućnost mira dnevni su razgovori po klubovima i u City-u.

Određene protiv klevetnika. „Beogradske Novine“ donose: Vrhovno je vojno vodstvo izdalo na sve vojne oblasti predsjedniku, kojim se nalaze najstrožra objektivnost i opreznost kod rješavanja raznih prijava. Može se dogoditi, da prijava bude osnova, a može i kamo namjerice objektiv svog protivnika. Ustanove li vojne oblasti — osobito u okupiranim područjima — da je prijava lažna i namjerice netko njemu osuđenjan, budi će onaj, koji je tu prijava podneseo, kažnjiv i njegov život proglašen. Ako je to se najbolje is-taknuti pravednost austro-ugarske vojske.

Novi turski novac. Iz Carigrada javljaju, da je vlada stivila u cirkulaciju 150.000 turskih fnti. Sad se opet kuje velika množina sitnog novca, do 500.000 turskih fnti. Novac se kuje iz smjese od tri četvrtine bakra i jedne četvrtine nikla. Osim toga staviti će vlada za nekoliko nedjela u cirkulaciju papirnate note po 10 i 5 piastera. Poje se prave u Nijemackoj.

Novi austrijski novac. Radi prometnih potrešaka dozvoljeno je šiljati za Grčku do daljnje naredbe jedino pisma, dopisnice i novine političkog sadržaja.

Deset sinova i dva umuka na bojištu. Posjednica Marija Mirtler u Waldsbergu, kotara Feldbach, imade na bojištu sedam sinova, tri zeta i dva umuka, od kojih su dvojica bila odlikovana s kolajima za hrabrost. Na 14. pr. mј. došao je kotarski poglavar pre višenjam logalu na Mariju Mirtler, pa joj je predao plaketu bogordice od srebra na plavoj kadilji s imenom vladarevim i god. 1916. te dar od 500 kruna.

Talijanski topovi. Iz Bazela javljaju, da je do sada u rukama naše vojske jedna šestina sveukupnog talijanskog topništva, ne ubrojivamo amu strojne puške (preko stotine) i ostali ratni materijal.

KINO

Crvenog križa

ULICA SERGIA BROJ 34.

Danas novi raspored!

Alter ego njegove Visosti

vesela igra u 3. čina. Dorrit Weitzer.

Na brijegevojitoj livadi

šala sa slikama brijegevojitoj predsjednika.

Samo sa mirom

humoreska.

Početak u 2:30.

Svrsetak u 8:30.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo promjeniti raspored.

ULAZNINA: I. prostor K 1— : II. prostor 40 fl.

Uči se može kod svake slike.

Svakovrstno rabljeno pokućstvo

kupuje

Filip Barbalić

trgovac pokudutva

ul. Sissano 14. **PULA** ul. Sissano 14.

Svakovrstno

rabiljeno pokućstvo

kupuje

Filip Barbalić

trgovac pokudutva

ul. Sissano 14. **PULA** ul. Sissano 14.

Svakovrstno

rabiljeno pokućstvo

kupuje

Filip Barbalić

trgovac pokudutva

ul. Sissano 14. **PULA** ul. Sissano 14.

Osigurana sveta isplatiće će se potpunoma, ako je osigurani poginuo, ako podlegne posjedicama holiči ili ozleda u ratu, ako ga nestane ili ako umre **narančom smrću** u zbrnjenu ili poslje svog povratka u tijeku jednogodišnje osigurane dobe. Ovo razsjećenje osiguranja obuhvaća dakle takoder sigurnost profiv kakve pogibije omenjenih kužnih holiči i u prvim mjesecima iz srušenog rata.

Jednokratna premija za vojnike po zvanju i za one, koji su po zakonu obvezani na vojnici dužnosti u tijeku dvačestogodišnje vojne dužnosti u pričini, iznosi $\frac{7}{8}$ osigurane svete, za pukče usluge svake dobe i svake kategorije, dakle takoder i za sve one, koji su po tijekom rata na podlozi preglede otišli u vojničku službu, samo $\frac{4}{12} \frac{9}{10}$ osigurane svete.

Supriječni pokut učase, koji se nalazi u vojsci, platiti će ako se osiguranje prenosi u tijeku dvačestogodišnje vojne dužnosti, a učasniči u obvezini, da mogu plaćati premiju za osiguranje života za prehranu, a učasniči u obvezini, da se osiguranje prenosi za osiguranje života.

Konakom, ako se osiguranje prenosi za osiguranje života, može se tako polovicu prenijeti za ratno osiguranje uračunati u redovite premje za osiguranje života i tada, ako osiguranja zivota, ne sklopi općenik vojnika, već kavka njegova svoga.

Strenjen ratnog osiguranja i dozvoljenih pogodnostima želimo, koliko je moguće, podupirati samoponos u ratnoj opskrbi, koja se mora na svaki način posjeći. Istodobno pak želimo, da bi se upotrijebila ova prilika za kasniju promjenu ovih ratnih osiguranja u redovila osiguranja života, a da se time ugođaju na žiteljstvo i da se posljedi gospodarstveno tako potrebito srušenje osiguranja života.

C. kr. austrijska zaklada za udovice i siročadi pozivaju, da se opću poslodavac, da se opću opću učasničku skupaju osiguranje.

Neki niko ne može podložiti osiguranje što prije moguće.

Obrazac zato salje se zajedno s ugovjetima za osiguranje kretnom početne način, ako ga se ne dobije kod općinskog ureda mrežnoga mjesto.

Sklopljeno osiguranje vrijedi, kad je premija plaćena, od cek 3 i pol milijuna isplaćenih udovicama i siročadi.

Prijave primaju svi c. kr. porezni i c. kr. potpanski uredi.

Predsjednik:

MAKSO grof WICKENBURG

ministar iz. sl.

Svakovrstne pisarničke potrepštine za uredne, trgovce i privatnike dobiva se u papirnici Jos. Krmpotić u Puli.